

Vloerenlegger (gietvloer, anhydriet)

Er zijn naar schatting enkele honderden vloerenleggers die gietvloeren aanbrengen. De meeste van hen zijn in dienst van een vloerenbedrijf. De vloerenlegger (gietvloer, anhydriet) heeft door de zwaarte van zijn werk en blootstelling aan trillingen kans op aandoeningen van het bewegingsapparaat. Verder bestaat de kans op aandoeningen van de luchtwegen door (kwarts-) stof. Meer dan 60% van de gietvloerenleggers heeft klachten over het klimaat op de werkplek.

De belangrijkste risico's voor de vloerenlegger (gietvloer, anhydriet) zijn:

- [Fysieke belasting](#)
- [Gevaarlijke stoffen](#)
- [Klimaat](#)
- [Trillingen](#)

Fysieke belasting

Het werk van de vloerenlegger (gietvloer, anhydriet) is lichamelijk zwaar. Dat vindt 83% van de vloerenleggers. Zij hebben relatief veel gezondheidsklachten over de rug (46%), nek (30%), armen (41%) en benen (36%). Zwaar werk is onder andere het sjouwen met materieel, het verplaatsen van slangen en het afwerken van de vloer. Het maximale gewicht dat door 1 persoon met de hand mag worden getild is 25 kg.

De belangrijkste risico's zijn:

- Lichamelijk zwaar werk
- Repeterende bewegingen
- Tillen, dragen, duwen en trekken van zware lasten

Wat zegt de wet- en regelgeving?

Wettelijke verplichtingen

Arbobesluit: Hoofdstuk 5 afdeling 1 Fysieke belasting

- Artikel 5.2 Voorkomen gevaren.
- Artikel 5.3 Beperken gevaren en risico-inventarisatie en -evaluatie.
- Artikel 5.4 Ergonomische inrichting werkplekken.
- Artikel 5.5 Voorlichting.
- Bijlagen 1 en 2 bij Richtlijn nr. 90/269/EEG (Richtlijn handmatig hanteren van lasten).

Cao Afbouw

Artikel 57 - Verpakkingsmaterialen en asbest

1. Het is niet toegestaan verpakkingseenheden gips, cement, granietkorrels, marmerkorrels of andere grondstoffen zwaarder dan 25 kilogram op het werk voorhanden te hebben.
2. Het is werkgevers en werknemers niet toegestaan om asbest en/of asbesthoudende materialen te bewerken of te verwerken.
3. Het is verboden gipsblokken van meer dan 18 kilogram te verwerken.
4. Het is verboden wandelementen van meer dan 18 kilogram handmatig te verwerken.
5. De werkgever kan de werknemer niet verplichten te werken op stelten.

A-blad Tillen

- Met de hand tillen moet zoveel mogelijk worden vermeden.
- Het maximale gewicht dat door 1 persoon met de hand mag worden getild is 25 kg.
- het maximale gewicht dat door 2 personen samen mag worden getild is 50 kg.

Let op: dit geldt alleen als de ruimte groot genoeg is om ook op een goede manier te kunnen tillen. Als het gewicht zwaarder is, moeten hulpmiddelen worden ingezet.

Te nemen maatregelen

Bronmaatregelen

- Zorg voor voldoende afwisseling in het werk om eenzijdige belasting te voorkomen.

Collectieve maatregelen

- Gebruik een kraan, verreiker en hoogwerker voor het verticaal transport van materieel.

Individuele maatregelen

- Gebruik de verstrekte hulpmiddelen; dit beperkt zoveel mogelijk het zwaar tillen en het werken in ongunstige lichaamshoudingen.
- Wissel uw werk af, zodat u niet steeds dezelfde spieren en gewrichten gebruikt / belast.

Meer informatie

- [A-blad Tegelzetten](#)
- [A-blad Tillen](#)
- [Beroepenfolder Vloerenlegger](#)
- [Checklist Persoonsbegaanbaarheid afbouw- en onderhoudsbranche](#)
- [Informatie over PBM](#)

Gevaarlijke stoffen

Vloerenleggers (gietvloer, anhydriet) worden bij het voorbereidende werk (het voorbereiden van de vloer, schoonmaken) en het schuren, blootgesteld aan stof. Van de vloerenleggers heeft 53% klachten over stof. Aan anhydriet (gips) wordt zand toegevoegd. Daardoor kan in het schuurstof ook kwartsstof aanwezig zijn. Bij enkele werkzaamheden wordt de actiewaarde voor hinderlijk stof overschreden. Bij schuren kan ook gemiddeld over een werkdag de oude actiewaarde voor respirabel hinderlijk stof van 5 mg/m^3 worden overschreden. Incidenteel zal ook de grenswaarde van kwartsstof van $0,075 \text{ mg/m}^3$ worden overschreden.

Het belangrijkste risico is:

- Schadelijke stoffen

Wat zegt de wet- en regelgeving?

Wettelijke verplichtingen

Arbobesluit: Hoofdstuk 4 afdeling 1 Gevaarlijke stoffen

Arbobesluit: Artikel 4.2 Nadere voorschriften risico-inventarisatie en -evaluatie, beoordelen

Arbobesluit: Artikel 4.2A Nadere voorschriften risico-inventarisatie en -evaluatie, aanvullende registratie

Arbobesluit: Artikel 4.4 Arbeidshygiënische strategie

- Bronaanpak: pas alternatieve materialen of technieken toe.
- Afzuiging / ventilatie: werk met bronafzuiging, bronomsluiting en goede ruimteventilatie.
- Vermijden blootstelling: voer het meest risicovolle werk het eerst uit, of hou het gescheiden van andere werkzaamheden.
- Als bovenstaande maatregelen onvoldoende resultaat opleveren, moeten persoonlijke beschermingsmiddelen ter beschikking worden gesteld aan werknemers. Voor de juiste beschermingsmiddelen kan men het [Productgroep Informatie Systeem Arbow \(PISA\)](#) raadplegen.

Cao Afbouw

- [Bijlage 11 Persoonlijke Beschermingsmiddelen \(PDF\)](#)

Te nemen maatregelen

Bronmaatregelen

- Verstrek een schuurmachine voorzien van afzuiging.

Collectieve maatregelen

- Zorg voor een goede industriestofzuiger voor het opruimen van het stof.
- Zorg voor ademhalingsbescherming; meestal is een halfgelaatsmasker met filtertype P2 voorzien van uitademventiel afdoende (dit geldt niet voor schuren zonder afzuiging).

Individuele maatregelen

- Ruim stof en gruis op met een stofzuiger, niet door te vegen.
- Schuur alleen met een schuurmachine voorzien van afzuiging.
- Zorg voor voldoende ventilatie door de ramen of deuren te openen.
- Gebruik de door de werkgever beschikbaar gestelde ademhalingsbescherming.

Meer informatie

- [Arbouw-advies Ademhalingsbescherming](#)
- [Beroepenfolder Vloerenlegger](#)
- [Informatie over PBM](#)
- [Stofbeheersing in de afbouw- en onderhoudsector](#)

Klimaat

De vloerenleggers hebben veel klachten over tocht 67% en over koude 39%. Het werk vindt merendeels binnen plaats. In de cao is vastgelegd dat men vanaf 1 september tot 1 mei op de bouwwerken tochtvrij moeten kunnen werken. Bij het gebruik van water en natte specie is de luchtvochtigheid vaak hoog, waardoor de transpiratie niet meer effectief is, omdat het zweet niet voldoende kan verdampen. Het aanmaken van specie of het controleren van de doseer / menginstallatie vindt buiten plaats; bij het buitenwerk wordt men blootgesteld aan klimaatsinvloeden (koude, vocht, wind, warmte). Bij hogere temperaturen treedt door de zware lichamelijke inspanning eerder vermoeidheid op.

De meeste klachten gaan over:

- Tocht

Wat zegt de wet- en regelgeving?

Wettelijke verplichtingen

Arbobesluit: Artikel 6.1 Temperatuur

- De werkgever moet ervoor zorgen dat de (minimum-) temperatuur geen gevaar oplevert voor de gezondheid van zijn werknemers.

Cao Afbouw

- **Artikel 80 - Tochtvrije arbeid**

1. Vanaf 1 september tot 1 mei zullen op de bouwwerken, in overleg en met medewerking van de bouwdirectie, de hoofdaannemer en/of de opdrachtgever, alle werkzaamheden als genoemd in artikel 2, werkingssfeer, tochtvrij moeten kunnen geschieden.
2. Onder tochtvrij wordt verstaan dat de bouwwerken rondom met glas of met een ander lichtdoorlatend materiaal zijn dichtgemaakt.
3. Zolang de bouwwerken niet aan de voorwaarden in lid 2 gesteld beantwoorden, worden deze geacht voor de werkzaamheden zoals genoemd in lid 1 nog niet gereed te zijn, tenzij door het Bedrijfschap om redenen te zijner beoordeling, dispensatie van het gestelde in de leden 1 en 2 van dit artikel wordt verleend.

- **Artikel 37 Onwerkbaar weer**

De werknemer heeft recht op 100% van het in deze overeenkomst vastgestelde uurloon, wanneer en voor zolang (beide ter beoordeling van de werkgever in redelijk overleg met de betrokken werknemers) door ongunstige weersomstandigheden niet kan worden gewerkt.

Te nemen maatregelen

Bronmaatregelen

- Zorg ervoor dat de woning door te beglazen tochtvrij wordt gemaakt voordat met het vloerenwerk wordt begonnen (periode 1 september tot 1 mei).

Collectieve maatregelen

- Maak voordat met het werk wordt begonnen de werkplek zo goed mogelijk tochtvrij bijvoorbeeld met plastic, als deze niet rondom met glas is afgedicht (periode 1 september tot 1 mei). Anders het werk niet aanvangen.
- Zorg ervoor dat de vloerenlegger onder zomerse condities extra pauzes inlassen en extra drinken.

Individuele maatregelen

- Draag een goed sluitende overall.
- Neem bij warm weer extra pauzes en drink voldoende.

Meer informatie

- [Arbouw-advies Afgeschermd werken](#)
- [Arbouw website: klimaat](#)
- [Kwaliteitscriteria voor werkkleding in de bouwnijverheid \(PDF\)](#)

Trillingen

De vloerenleggers hebben ongeveer evenveel hinder van hand-armtrillingen (19%) als het overige cao-personeel. Bij het werken met afwerkmachines, hakapparaten, slijpmachines en boormachines en ook bij hanteren van handbediende elektrische mixers (bij mengen) is er sprake van blootstelling aan hand-armtrillingen. De grenswaarde van 5 m/s^2 over een achturige werkdag mag niet worden overschreden.

Het belangrijkste risico is:

- Hand-armtrillingen

Wat zegt de wet- en regelgeving?

Wettelijke verplichtingen

In het Arbobesluit (artikel 6.11A t/m 6.11E) zijn een aantal bepalingen met betrekking tot trillingen opgenomen.

- Voor hand-armtrillingen gelden de volgende grenzen:
  - Een actiewaarde van $2,5 \text{ m/s}^2$ over een achturige werkdag: bij overschrijding van de actiewaarde mag de werknemer wel doorwerken, maar moet de werkgever maatregelen nemen om de hand-armtrillingen te verminderen.
  - Een grenswaarde van 5 m/s^2 over een achturige werkdag: dit is de absolute bovengrens. Deze grens mag nooit worden overschreden.

De werkgever moet voorlichting geven over de risico's en maatregelen bij handarmtrillingen en hij moet de werknemers in de gelegenheid stellen een arbeidsgezondheidskundig onderzoek te ondergaan op het gebied van trillingen.

Te nemen maatregelen

Bronmaatregelen

- Het werk op een andere manier laten uitvoeren, zodat er geen trillend gereedschap gebruikt wordt.
- Neem bij de aanschaf en het vervangen van machines / apparatuur en gereedschap ook de productie van trillingen in de afweging mee.
- Vraag de leverancier om informatie over de hoeveelheid trillingen en de mogelijkheden om deze te beperken (houd bij de keuze ook rekening met blootstelling aan stof / lawaai en fysieke belasting).

Collectieve maatregelen

- Regel periodiek onderhoud en controle van gereedschap om onnodige trillingen te voorkomen.

Individuele maatregelen

- Gebruik het juiste gereedschap afgestemd op de taak; gebruik goed onderhouden en scherp gereedschap.
- Zorg bij koud weer dat u warm gekleed bent en draag handschoenen.
- Wissel uw werk af; dit beperkt de tijd dat u met trillingen te maken heeft.

Meer informatie

- [Arbouw-advies Hand-armtrillingen](#)
- [Beroepenvolder Vloerenlegger](#)